

Mykola Boiarkin, Postgraduate Student
Dnipro University of Technology
Dnipro, Ukraine

Mykola Boichenko, Doctor of Economic Sciences, Professor
Dnipro University of Technology
Dnipro, Ukraine

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-633-1-26>

**PROJECT APPROACH AS A TOOL FOR PREPARATION
AND IMPLEMENTATION OF FOREIGN ECONOMIC
OPERATIONS IN LOGISTICS AND TRANSPORT SYSTEMS**

**ПРОЄКТНИЙ ПІДХІД ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ
ПІДГОТОВКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ
У ЛОГІСТИЧНО-ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМАХ**

Підприємства, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю зазвичай реалізують її як поступовий процес, починаючи з розвідувального експорту/імпорту та просуваючись до створення дочірніх підрозділів та компаній за кордоном, що вимагає визначених стратегій, які передбачають оцінку зовнішніх та внутрішніх чинників впливу. Кожна окрема зовнішньоекономічна операція (ЗЕО) при цьому, являє собою запланований комплекс робіт з визначенням алгоритму реалізації та чітким розподілом ролей і функцій її учасників, що надає основу для застосування методології проектного підходу для вирішення задач підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності в цілому.

Серед наукових робіт, що присвячені питанням проектної організації функціонування транспортно-логістичних систем можна відзначити публікації вітчизняних дослідників Є. Ю. Антипенко, О.В. В'юник, А.В. Івко, С.П. Онищенко, Н. В. Попової, К.Л. Семенчук, Т.М. Смокової, та інші, колективні монографії Одеського національного морського університету «Проектний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій» та Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя «Формування та функціонування логістичних центрів в регіональних транспортно-логістичних системах України».

За висновками дослідження колективу науковців України та Азербайджану [1] «проектна діяльність може мати значний вплив на економічні відхилення в експорті та імпорті, залежно від масштабу та напрямку інвестицій. Великі інфраструктурні проекти можуть збільшити експорт на 5-10% завдяки підвищенню ефективності виробництва та логістики. Водночас імпорт може зрости на 3–7% через потребу в спеціалізованому обладнанні, матеріалах та технологіях для реалізації цих проектів» [1, с. 583].

В цілому, чітка методологія проектного підходу сприяє підвищенню операційної ефективності ЗЕО, сприяє покращенню комунікації та призводить до кращого узгодження інтересів зацікавлених сторін.

Це особливо важливо у зовнішньоекономічній діяльності, де культурні та операційні відмінності можуть створювати додаткові труднощі. Так, дослідження PricewaterhouseCoopers (PwC) показало, що 72% міжнародних компаній стикалися з труднощами у комунікації через культурні відмінності, що призводить до затримок у процесі прийняття рішень [2]. Згідно з даними Global Business Travel Association, 40% фахівців зазначають, що розуміння місцевих культурних норм є критичним для успішних ділових переговорів.

Зрештою, стосунки між зацікавленими сторонами в міжнародних проектах можуть бути сповнені напруженості через культурні та мовні бар'єри, а також різні ділові практики, що в свою чергу може призвести до затримок проекту, непорозумінь та конфліктів, які ставлять під загрозу загальний успіх проекту [3]. Певну міру «конфліктності» додають галузеві особливості розбіжностей, що виникають у учасників міжнародних проектів. Так в роботі Hossein Zareian Jahromi проведеться детальний аналіз операційних розбіжностей в інтересах учасників логістично-транспортних систем [4]. Автор виділяє широкий спектр потенційних причин, що варіюються від помилок маршрутизації та затримок транспортування до проблем з інвентаризацією та порушень комунікацій. Також згадуються технологічні зрушення, глобальні події та питання безпеки, що підкреслює складність управління ланцюгом поставок.

Практики та науковці сфери логістично-транспортної діяльності, аналізуючи результати функціонування світової системи, відмічають низку чинників, які можуть здійснювати вплив на інтереси її учасників. Так, за результатами 9-го Глобального опитування компанії Aon з управління ризиками 43% респондентів, зазнали збитків через проблеми в ланцюжку поставок або дистрибуції протягом 12 місяців до опитування [5].

Наведені вище статистичні дані підтверджують проблеми в міжнародних логістично-транспортних системах. Різні дії учасників призводять до розбіжностей у логістиці та ведуть до збільшення операційних витрат, зниження рівня обслуговування клієнтів, затримок у поставках і навіть втрати вантажів. Тому усунення конфліктів та вирішення спорів між учасниками є критично важливим для досягнення ефективного та безперебійного процесу доставки товарів.

Для підвищення ефективності вирішення проблем, що виникають в логістично-транспортних системах розроблено модель управління проектами підготовки та реалізації зовнішньоекономічних операцій охоплює управління інтересами, управління зацікавленими сторонами та управління інтеграцією, і пропонується комплексний підхід до подолання складнощів, притаманних таким проектам і включає 4 наступних фази реалізації (рис. 1).

Рис. 1. Методика впровадження моделі управління проектами підготовки та реалізації ЗЕО в логістично-транспортних системах

Запропонована модель та методика її впровадження надають пріоритет управлінню інтересами зацікавлених сторін, пропонуючи глибше та ширше розуміння різноманітних потреб, очікувань та пріоритетів усіх учасників проєкту. Замість того, щоб зосереджуватися виключно на кінцевій цінності, що надається, тобто результатах проєкту, цей підхід надає ваги механізмам, за допомогою яких пом'якшуються конфлікти та узгоджуються позиції учасників.

Література:

1. Kuharuk A. et al. The Impact of Project Activities on the International Business Development. *Theoretical and Practical Research in Economic Fields*. 2024. Vol. 15. No. 3. P. 579–588. URL: <https://journals.aserspublishing.eu/tpref/article/view/8589>
2. Reinvention on the edge of tomorrow. PwC's 28th Annual Global CEO Survey. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/ceo-survey/2025/28th-ceo-survey.pdf>
3. Toru Yoshihashi. 9 tips for better global project management. URL: <https://www.pwc.com/jp/en/knowledge/column/global-project-management.html>
4. Hossein Zareian Jahromi. Top Causes of Logistics Discrepancy. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/logistics-discrepancies-causes-hossein-zareianjahromi-m-eng--hotgc>
5. Insights to Make Better Trade Decisions. URL: <https://www.aon.com/en/insights/trade>